

183

Afwijzing uitstotingsverzoek

Gerechtshof Amsterdam (Ondernemingskamer)
 10 juli 2025, nr. 200.350.869/01 OK,
 ECLI:NL:GHAMS:2025:1840
 (mr. Melissen, mr. Meijer, mr. De Jongh, prof.
 dr. mr. Ten Have, mr. Aleman MBA)
 Noot mr. Ph.W. Schreurs

**Geschillenregeling. Enquêteprocedure.
 Gezamenlijke behandeling. Verzoek tot
 uitstoting. Belang van vennootschap is met
 name gelegen in ordentelijke afwikkeling van
 faillissement en vergt niet dat aandeelhouders-
 chap van ex-man wordt beëindigd.
 Onvoldoende belang bij rechtsvordering.**

[BW art. 2:336a, 3:303]

Voor de toewijsbaarheid van een verzoek tot uitstoting is vereist dat een medeaandeelhouder van de verzoeker door zijn gedragingen, al dan niet in hoedanigheid van aandeelhouder, het belang van de vennootschap zodanig schaadt of heeft geschaad dat het voortduren van zijn aandeelhouderschap in redelijkheid niet kan worden geduld. Het redelijkheidscriterium vergt dat de OK een belangenafweging maakt tussen enerzijds het belang van Club M bij het eindigen van het aandeelhouderschap van Man Beheer en anderzijds het belang van Man Beheer om aandeelhouder te blijven. Daarnaast geldt ook hier het in art. 3:303 BW neergelegde uitgangspunt dat zonder voldoende belang niemand een rechtsvordering toekomt.

De vrouw heeft in reactie op vragen van de OK laten weten geen concrete plannen te hebben om de activiteiten van Club M (al dan niet via Vrouw Beheer) voort te zetten. Eventuele voortzetting zou ook worden bemoeilijkt door het feit dat het voormalige bedrijfspand van Club M eigendom is van de man en door Club M van hem werd gehuurd. De huurovereenkomst tussen de man en Club M is opgezegd.

Naar het oordeel van de OK bestaat er op dit moment geen concreet uitzicht voor Club M om uit

het faillissement te raken anders dan door opheffing vanwege de toestand van de boedel of door insolventie. In beide gevallen leidt dit op grond van art. 2:19 BW tot de ontbinding van Club M. Het belang van Club M is momenteel dan ook met name gelegen in haar eigen vereffening.

De vrouw heeft ter zitting toegelicht dat het belang van Vrouw Beheer bij toewijzing van het verzoek met name is gelegen in het krijgen van gerechtigheid. In een enquête wil zij mogelijke bestuurdersaansprakelijkheid van Man Beheer onderzocht zien.

De curator heeft ter zitting laten weten dat hij zowel van Vrouw Beheer als Man Beheer voldoende medewerking krijgt bij de afwikkeling van het faillissement en dat het voor de afwikkeling van het faillissement geen verschil maakt wie aandeelhouder of bestuurder is van Club M.

Tegen deze achtergrond oordeelt de OK dat onvoldoende is toegelicht dat het belang van Club M vergt dat het aandeelhouderschap van Man Beheer wordt beëindigd. Het belang van Club M is met name gelegen in een ordentelijke afwikkeling van haar faillissement. Daar komt bij dat Vrouw Beheer geen voldoende belang (in de zin van art. 3:303 BW) heeft bij toewijzing van haar verzoek. Met haar niet verder toegelichte stelling dat het Vrouw Beheer met name te doen is om gerechtigheid, heeft zij haar belang onvoldoende handen en voeten gegeven. Dat belang heeft zij tegen de achtergrond van het faillissement en het einde van de onderneming ook overigens onvoldoende toegelicht. Het verzoek tot uitstoting zal daarom worden afgewezen.

in het verzoek op grond van art. 2:336a BW (uitstotingsprocedure):

[Vrouw Beheer],
 verzoekster,
 advocaat: mr. B.A.P. Sijben,
 tegen
 [Man Beheer],
 verweerster,
 advocaat: mr. W. van Leuven,
 en tegen
 de in staat van faillissement verkerende Club M
 BV te Noordwijk,
 belanghebbende,
 niet bij advocaat verschenen,

in het verzoek op grond van art. 2:345 BW (enquêteprocedure):

[Vrouw Beheer],
verzoekster,
advocaat: mr. B.A.P. Sijben,
tegen
de in staat van faillissement verkerende Club M
BV te Noordwijk,
verweerster,
niet bij advocaat verschenen,
en tegen
[Man Beheer],
belanghebbende,
advocaat: mr. W. van Leuven.

(...; red.)

2. Inleiding en feiten

2.1. De man en de vrouw hebben samen Club M geëxploiteerd, een discotheek in het uitgaansgebied van Noordwijk. De man en de vrouw hadden een affectieve relatie. Zij zijn verwikkeld geraakt in een moeizame scheiding en als gevolg daarvan is van samenwerking tussen hen als (indirect) aandeelhouders en bestuurders van Club M geen sprake meer. Vrouw Beheer wil Man Beheer nu uitstoten als aandeelhouder van Club M. Na het indienen van het verzoekschrift door Vrouw Beheer is Club M in staat van faillissement verklaard en is een curator aangesteld.

2.2. Man Beheer houdt 51% en Vrouw Beheer houdt 49% van de aandelen in Club M. Zij vormen samen het bestuur van Club M. Zij hebben ieder een managementovereenkomst met Club M gesloten op grond waarvan zij aanspraak hebben op een managementvergoeding. De man is eigenaar van het pand waarin de discotheek was gevestigd. Club M huurde het pand van de man.

2.3. Sinds februari 2024 zijn de man en de vrouw met elkaar in scheiding. In maart 2024 heeft de man aan de vrouw kenbaar gemaakt in de toekomst niet meer met haar te willen samenwerken als aandeelhouder en bestuurder van Club M. De vrouw heeft zich daarna ziek gemeld.

2.4. Vanaf april 2024 werken de vrouw en de man elkaar tegen in de dagelijkse bedrijfsvoering van Club M. Er is onenigheid ontstaan over onder andere de betaling van de managementvergoedingen, het gebruik van bankrekeningen, de ontvangst van pinbetalingen, de alarmcodes voor het bedrijfspand, de toegang tot de beveiligingscame-

ra's en de inloggegevens voor accounts op sociale media.

2.5. Op 19 juli 2024 heeft een aandeelhoudersvergadering van Club M plaatsgevonden waarbij zowel de vrouw (voor Vrouw Beheer) als de man (voor Man Beheer) aanwezig waren. De algemene vergadering heeft toen onder andere besloten Vrouw Beheer te schorsen als bestuurder van Club M en de statuten van Club M zodanig aan te passen dat voor het ontslag van een bestuurder niet langer een twee derde meerderheid, maar een gewone meerderheid nodig is. Op grond van de statuten van Club M eindigt de schorsing van een bestuurder als de algemene vergadering niet binnen drie maanden na het besluit tot schorsing, ook tot het ontslag van die bestuurder heeft besloten. De schorsing van Vrouw Beheer als bestuurder van Club M is op grond van die statutaire bepaling op 20 oktober 2024 geëindigd.

2.6. Begin april 2025 heeft de vrouw zich beter gemeld en aan de man laten weten dat Vrouw Beheer haar bestuurstaken voor Club M zal hervatten.

2.7. Op 10 april 2025 is aan Club M voorlopige surseance van betaling verleend met benoeming van mr. K.C. Mensink als bewindvoerder. Vervolgens is deze surseance op 15 april 2025 beëindigd en omgezet in een faillissement met aanstelling van mr. K.C. Mensink als curator.

2.8. De activiteiten van Club M lagen tijdens de surseance van betaling stil en zijn als gevolg van haar faillissement geëindigd. De huurovereenkomst van het bedrijfspand is inmiddels door de man opgezegd.

3. De gronden van de beslissing

3.1. Vrouw Beheer heeft aan haar verzoek tot uitstoting ten grondslag gelegd dat Man Beheer door haar gedragingen, al dan niet in hoedanigheid van aandeelhouder, het belang van Club M zodanig schaadt en heeft geschaad, dat het voortduren van haar aandeelhouderschap in redelijkheid niet kan worden geduld. Vrouw Beheer heeft aan haar enquêteverzoek ten grondslag gelegd dat er gegronde redenen zijn voor twijfel aan een juist beleid en een juiste gang van zaken van Club M. Als toelichting op beide verzoeken heeft Vrouw Beheer – samengevat – het volgende naar voren gebracht:

– Man Beheer heeft geprobeerd via Club M de managementovereenkomst van Vrouw Beheer op oneigenlijke gronden te beëindigen;

– Man Beheer heeft Vrouw Beheer buitengesloten van de dagelijkse bedrijfsvoering door de inlogcodes van belangrijke accounts te wijzigen, haar de toegang tot de bedrijfscamera's te ontnemen, de alarmcodes van het bedrijfspand te wijzigen en de vrouw te verwijderen uit groeps gesprekken op sociale media met personeel en leveranciers;

– zonder met Vrouw Beheer te overleggen heeft Man Beheer een nieuwe bankrekening voor Club M geopend en meermaals geprobeerd de pinbetalingen van Club M door te geleiden naar deze nieuwe bankrekening of naar bankrekeningen van aan de man gelieerde entiteiten;

– op initiatief van Man Beheer is een aandeelhoudersvergadering van Club M bijeengeroepen waarin onder andere Vrouw Beheer is geschorst als bestuurder van Club M en is besloten tot een wijziging van de statuten van Club M, zodat bestuurders met een gewone meerderheid in plaats van een twee derde meerderheid kunnen worden ontslagen.

3.2. Ter zitting heeft de man namens Man Beheer gemotiveerd verweer gevoerd in reactie op vragen van de Ondernemingskamer. De Ondernemingskamer zal hieronder waar nodig op dit verweer ingaan.

3.3. Voor de toewijsbaarheid van een verzoek tot uitstoting is vereist dat een medeaandeelhouder van de verzoeker door zijn gedragingen, al dan niet in hoedanigheid van aandeelhouder, het belang van de vennootschap zodanig schaadt of heeft geschaad, dat het voortduren van zijn aandeelhouderschap in redelijkheid niet kan worden geduld. Het redelijkheidscriterium vergt dat de Ondernemingskamer een belangenafweging maakt tussen enerzijds het belang van Club M bij het eindigen van het aandeelhouderschap van Man Beheer en anderzijds het belang van Man Beheer om aandeelhouder te blijven. Daarnaast geldt ook hier het in artikel 3:303 BW neergelegde uitgangspunt dat zonder voldoende belang niemand een rechtsovername toekomt.

3.4. Na het beëindigen van de relatie tussen de man en de vrouw hebben Man Beheer en Vrouw Beheer over en weer verwijten naar elkaar gemaakt. De verwijten die Vrouw Beheer maakt (zie 2.4 en 3.1) zijn ter zitting (grotendeels) door Man Beheer gemotiveerd weersproken. Voor de verdere beoordeling van de verzoeken kan in het midden blijven of die verwijten terecht zijn.

3.5. De vrouw heeft in reactie op vragen van de Ondernemingskamer laten weten geen concrete

plannen te hebben om de activiteiten van Club M (al dan niet via Vrouw Beheer) voort te zetten. Eventuele voortzetting zou ook worden bemoeilijkt door het feit dat het voormalige bedrijfspand van Club M eigendom is van de man en door Club M van hem werd gehuurd. De huurovereenkomst tussen de man en Club M is opgezegd. Ook heeft de vrouw meegedeeld geen schuldeisersakkoord te zullen aanbieden.

3.6. Het vennootschappelijk belang van Club M wordt momenteel sterk ingekleurd door haar faillissement. Het faillissement is gericht op de vereffening van het vermogen van Club M. Ter zitting heeft de curator toegelicht dat de totaal te verwachten schuldenlast (exclusief de kosten van de curator) naar schatting grofweg € 200.000 bedraagt. Die schuldenlast bestaat voor ongeveer € 70.000 uit externe schuldeisers. Het overige gedeelte bestaat uit mogelijke vorderingen van Man Beheer en Vrouw Beheer op Club M. Het actief van de boedel is beperkt en ontoereikend om alle schulden te voldoen, ook enkel die aan de externe schuldeisers. Op basis van de huidige stand van zaken is het de verwachting van de curator dat het faillissement zal worden opgeheven vanwege een gebrek aan baten voor de voldoening van de faillissementskosten en de overige boedelschulden. De curator heeft verder ter zitting laten weten dat het oorzaken- en rechtmatigheidsonderzoek nog niet is afgerond en dat hij dus geen uitspraken kan doen over eventuele onregelmatigheden.

3.7. Naar het oordeel van de Ondernemingskamer bestaat er op dit moment geen concreet uitzicht voor Club M om uit het faillissement te raken anders dan door opheffing vanwege de toestand van de boedel of door insolventie. In beide gevallen leidt dit op grond van artikel 2:19 BW tot de ontbinding van Club M. Het belang van Club M is momenteel dan ook met name gelegen in haar eigen vereffening.

3.8. De vrouw heeft ter zitting toegelicht dat het belang van Vrouw Beheer bij toewijzing van het verzoek met name is gelegen in het krijgen van gerechtigheid. In een enquête wil zij mogelijke bestuurdersaansprakelijkheid van Man Beheer onderzocht zien.

3.9. De curator heeft ter zitting laten weten dat hij zowel van Vrouw Beheer als Man Beheer voldoende medewerking krijgt bij de afwikkeling van het faillissement en dat het voor de afwikkeling van het faillissement geen verschil maakt wie aandeelhouder of bestuurder is van Club M.

3.10. Tegen deze achtergrond oordeelt de Ondernemingskamer dat onvoldoende is toegelicht dat het belang van Club M vergt dat het aandeelhouderschap van Man Beheer wordt beëindigd. Het belang van Club M is met name gelegen in een ordentelijke afwikkeling van haar faillissement. Daar komt bij dat Vrouw Beheer geen voldoende belang (in de zin van artikel 3:303 BW) heeft bij toewijzing van haar verzoek. Met haar niet verder toegelichte stelling dat het Vrouw Beheer met name te doen is om gerechtigheid, heeft zij haar belang onvoldoende handen en voeten gegeven. Dat belang heeft zij tegen de achtergrond van het faillissement en het einde van de onderneming ook overigens onvoldoende toegelicht. Het verzoek tot uitstoting zal daarom worden afgewezen. Aan de beoordeling van de gevraagde voorzieningen komt de Ondernemingskamer niet toe.

3.11. Ook het subsidiaire (enquête)verzoek van Vrouw Beheer zal worden afgewezen. Het belang van Club M is, zoals gezegd, gelegen in een ordentelijke afwikkeling van haar faillissement. Het onderzoek van de curator naar de oorzaken van het faillissement en eventuele onregelmatigheden is nog niet afgerond. Tegen deze achtergrond heeft Vrouw Beheer haar belang alsmede het belang van de vennootschap bij een enquête onvoldoende toegelicht.

3.12. De Ondernemingskamer ziet ten slotte geen aanleiding om een proceskostenveroordeling uit te spreken.

4. De beslissing

De Ondernemingskamer:
wijst het verzoek van [Vrouw Beheer] af.

NOOT

1. Dit betreft de vierde gepubliceerde beschikking sinds de aanpassing van de wettelijke geschillenregeling begin 2025 (Wagevoe). Er zullen er ongetwijfeld nog vele volgen, want sinds begin dit jaar zijn er al tientallen verzoeken ingediend en de OK heeft, naast de vaste donderdag, zelfs extra zittingsdagen ingeruimd. De vier gepubliceerde beschikkingen betreffen tot nu toe familiale kwesties. Twee mondden uit in een zogenoemd gezamenlijk prijsvaststellingsverzoek. Dat betekent dat een tweede of waarderingsfase zal volgen. Daaruit zijn nog geen vervolgschikkingen voortgevloeid. Het is te hopen dat die waarde-

ringsfase niet tot enorme vertraging zal leiden, zoals in België wel het geval is. De andere twee beschikkingen betroffen beide een afwijzing: het uittredingsverzoek van broer Henk in OK 19 juni 2025, «JOR» 2025/182, m.nt. Eikelboom (*Holding van Cranenbroek*) en het onderhavige uitstotingsverzoek.

2. Deze procedure betreft een vennootschap die de Noordwijkse discotheek Club M exploiteerde. Man en vrouw (althans hun personal holdings, die ik verder negeer, zij het niet zonder de OK te complimenteren met de voorbeeldig toegankelijke anonimisering) hebben 51% respectievelijk 49% van de aandelen, de man is eigenaar van het gehuurde bedrijfspand en beiden hebben een inkomen uit hoofde van hun bestuurschap. Maar de liefde gaat over en de scheiding verloopt verre van geruisloos. De man gebruikt in het voorjaar van 2024 zijn 51% meerderheidsstem om de vrouw als bestuurder te schorsen en die meldt zich vervolgens ziek. Begin februari 2025 dient zij het onderhavige verzoek in. Begin april meldt ze zich weer op de dansvloer. Dan escaleert een en ander: de man verzoekt surseance van betaling voor de vennootschap, de bedrijfsvoering wordt gestaakt, er vindt omzetting in faillissement plaats en de verhuur van het pand wordt beëindigd. Van de populaire disco rest niets anders dan wat foto's op Instagram.

3. Het verzoek dat de vrouw heeft ingediend is een gecombineerd verzoek. Ze verzoekt in de eerste plaats dat haar ex als aandeelhouder wordt uitgestoten (inclusief een voorlopige voorziening tot schorsing) en voorwaardelijk, namelijk als uitstoting zou worden afgewezen, om een onderzoek naar het beleid en de gang van zaken. Het eenvoudig combineren van deze procedures uit Boek 2, Titel 8, afd. 1 en 2 BW is expliciet beoogd door de wetgever (zie Makkink en Blok, 'De verhouding met de enquêteprocedure', in: *Handboek Geschillenregeling*, hoofdstuk 19.4-5). Beide verzoeken worden echter afgewezen en de OK neemt de moeite om de betrokken belangen helder op een rijtje te zetten. Dat (en niets anders) maakt het tot een lezenswaardige beschikking.

4. Het meest in het oog springende verschil tussen een verzoek zelf te mogen uittreden of een ander te mogen uitstoten is het relevante "belang". Hoewel in beide gevallen door een aandeelhouder het verzoek wordt ingediend, moet *uittreding* stoelen op het eigen belang van die

aandeelhouder (art. 2:343 BW: “dat het voortduren van zijn aandeelhouderschap in redelijkheid niet meer van hem kan worden gevegd”), terwijl *uitstoting* alleen gestoeld kan worden op het belang van de vennootschap (art. 2:336a BW: “wanneer deze aandeelhouder door zijn gedragingen (...) het belang van de vennootschap zodanig schaadt of heeft geschaad, dat het voortduren van zijn aandeelhouderschap in redelijkheid niet kan worden geduld”).

5. De vrouw heeft zich dat verschil in deze zaak onvoldoende gerealiseerd. Want het belang van de vennootschap is uiteraard iets heel anders dan het belang van de (gezamenlijke of meerderheid van de) aandeelhouders. Er is vanzelfsprekend verschil tussen de situatie waarin er veel anonieme aandeelhouders zijn zoals bij AEX-fondsen, of zoals hier (en voor de geschillenregeling het speelveld) waarin een beperkt aantal aandeelhouders een in feite persoonlijke samenwerking giet in een vennootschappelijk verband. Ook in dat soort vennootschappen (soms aangeduid als “quasi-maatschap/vof”) verschilt het vennootschappelijk belang van geval tot geval. In een recente enquêteprocedure verwoordde de OK het, voortbordurend op haar eerdere rechtspraak, als volgt: “Wat dat belang inhoudt hangt af van de omstandigheden van het geval. Indien aan de vennootschap een onderneming is verbonden, wordt haar belang in de regel vooral bepaald door het bevorderen van het bestendige succes van deze onderneming. Indien de vennootschap fungeert als vehikel voor een samenwerking tussen twee partijen (...) wordt het belang van de vennootschap voorts bepaald door de aard en inhoud van de tussen de aandeelhouders overeengekomen samenwerking. De aard en inhoud van het samenwerkingsverband kunnen meebrengen dat (ook) het belang van de vennootschap is gebaat bij continuering van de bestaande verhoudingen tussen de aandeelhouders” (OK 24 december 2024, «JOR» 2025/158, m.nt. Bartman (*Simetra*) r.o. 5.1.1).

6. Het centraal stellen van “het belang van de onderneming” geeft richting aan de bepaling van de juiste balans tussen de betrokken belangen. In de Club M-zaak was die onderneming al gestaakt en daarom vervolgt de OK in r.o. 3.6-7: “Het vennootschappelijk belang wordt momenteel sterk ingekleurd door haar faillissement. Het faillissement is gericht op de vereffening van het vermo-

gen van Club M. (...) Het actief is beperkt en ontoereikend om alle schulden te voldoen (...) op dit moment geen concreet uitzicht voor Club M om uit het faillissement te raken anders dan door opheffing vanwege de toestand van de boedel of door insolventie. In beide gevallen leidt dit op grond van art. 2:19 BW tot de ontbinding van Club M. Het belang van Club M is momenteel dan ook met name gelegen in haar eigen vereffening.” Afgezet tegen dat belang strandt het verzoek van de vrouw: “Onvoldoende is toegelicht dat het belang van Club M vergt dat het aandeelhouderschap van (de man) wordt beëindigd” (r.o. 3.10).

7. Een interessante, maar nog onbeantwoorde vraag is natuurlijk wat het betrokken belang vergt in een situatie dat de onderneming nog wel gezond is, maar niet meer fungeert “als vehikel voor een samenwerking tussen twee partijen” in een situatie als de onderhavige waarin die samenwerking duurzaam is ontworst. Vergt het belang van de vennootschap en/of de onderneming dan niet eerder verbreking? Met andere woorden, wat zou de OK hebben overwogen als de man niet met het surseanceverzoek en de beëindiging van de huurovereenkomst het licht in de onderneming zou hebben uitgedraaid? Dan zou moeilijk kunnen worden volgehouden dat de vennootschap nog gebaat is “bij continuering van de bestaande verhoudingen tussen de aandeelhouders”. Die vechten elkaar de spreekwoordelijke tent uit. Misschien zou dat belang zelfs vergen dat die samenwerking beëindigd zou worden. Een vennootschap en/of onderneming is immers niet gebaat bij een aandeelhoudersvergadering die verlamd is door het ontbreken van iedere wens tot samenwerking. In België wordt dit aangeduid als “ernstige en duurzame onenigheid” hetgeen een voldoende en zelfstandige grond voor uittreding oplevert: zie bijv. Hof van Cassatie 27 juni 2024, ECLI:BE:CASS:2024:ARR:20240627.1N2 (*Bossa Nova*).

8. Toch denk ik dat ook bij een gezonde onderneming het verzoek van de vrouw zou zijn afgewezen. De man had gedurende de ziekte van de vrouw de onderneming geleid en had als verhuurder een belangrijke commerciële band met de onderneming. Het ligt eerder voor de hand dat de man dan een concurrerend uitstotingsverzoek had gedaan, waarbij het vennootschappelijk belang in zijn voordeel zou zijn uitgelegd (verge-

lijk OK 30 november 2021, «JOR» 2022/282, m.nt. Bulten (*Bloembollenbedrijf Brouwer*).

9. Het belang van de vennootschap komt nog een laatste keer aan bod bij het voorwaardelijk enquêteverzoek. Dat verzoek wordt in een korte overweging afgewezen: “Het onderzoek van de curator naar de oorzaken van het faillissement en eventuele achtergronden is nog niet afgerond. Tegen deze achtergrond heeft (de vrouw) haar belangen alsmede het belang van de vennootschap bij een enquête onvoldoende toegelicht.” Gelet op de bijzondere feiten en omstandigheden van het geval (zo vond de mondelinge behandeling plaats buiten aanwezigheid van advocaten) begrijp ik deze abrupte afwijzing wel. Maar in iets andere omstandigheden zou het iets onbevredigends kunnen hebben. Als de man door het surseanceverzoek en de beëindiging van de huur-overeenkomst een kerngezonde onderneming de nek zou hebben omgedraaid, zou toch wel sprake kunnen zijn van “redenen om te twijfelen aan het beleid en de gang van zaken”. Een dergelijke overweging ontbreekt hier geheel, terwijl dat een onderzoek zou kunnen rechtvaardigen en het vaststellen van verantwoordelijkheid voor mogelijk blijkend wanbeleid nu eenmaal behoort tot de erkende doelen van het enquêterecht. Zou een en ander wel door de OK zijn besproken en beoordeeld, dan zou daarna of daarnaast het belang van de vennootschap nog altijd hebben kunnen leiden tot afwijzing van het verzoek. Zie voor een dergelijke situatie OK 18 januari 2024, «JOR» 2024/141, m.nt. Broere (*Lightyear*) r.o. 3.18-21.

mr. Ph.W. Schreurs
advocaat bij Boels Zanders te Eindhoven

Financieel recht

184

Gevolgen van oneerlijk proceskostenbeding

Hoge Raad
23 mei 2025, nr. 24/02783,
ECLI:NL:HR:2025:820
(mr. Tanja-van den Broek, mr. Du Perron, mr.
Wattendorff, mr. Makkink, mr. Teuben)
(Concl. plv. P-G Wissink,
ECLI:NL:PHR:2025:96)
Noot mr. H. Scholten

Prejudiciële beslissing. Proceskostenbeding in huurovereenkomst tast begrenzing aan van wettelijk stelsel van proceskostenveroordeling en moet als oneerlijk worden aangemerkt. Voornemen om HvJEU te vragen of proceskostenveroordeling met toepassing van nationale procesrecht mogelijk is nadat proceskostenbeding is geschrapt omdat het oneerlijk is.

[Richtlijn 93/13/EEG art. 3, 6]

Het proceskostenbeding tast de positie waarin de consument zonder dat beding verkeert aan doordat het de begrenzing wegneemt die besloten ligt in het wettelijk stelsel van de proceskostenveroordeling. Niet gezegd kan worden dat de verkoper redelijkerwijs ervan kon uitgaan dat de consument een dergelijk beding zou aanvaarden indien daarover op eerlijke en billijke wijze afzonderlijk was onderhandeld.

Een beding in een overeenkomst tussen een verkoper in de zin van art. 2, onder c, Richtlijn 93/13/EEG (zoals een verhuurder die handelt in het kader van zijn publiekrechtelijke of privaatrechtelijke beroepsactiviteit) en een consument (hier de huurder), dat ertoe strekt dat de consument die tekortschiet in de nakoming van diens verplichtingen alle gerechtelijke kosten van zijn wederpartij moet betalen, moet in het algemeen worden aangemerkt als een oneerlijk beding.

Uit hetgeen is overwogen volgt dat er redelijkerwijs twijfel over kan bestaan of Richtlijn 93/13/EEG in de weg staat aan een proceskostenveroorde-